

KUZEYDOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI
2010 YILI TEKLİF ÇAĞRISI
MALİ DESTEK PROGRAMLARI
SIKÇA SORULAN SORULAR VE CEVAPLARI (1. BÖLÜM)

GENEL SORULAR

NO	SORU	CEVAP	REFERANS	BÖLÜM
1	Düzyey 2 Bölgesi ne demektir?	Bakanlar Kurulu Kararıyla bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyoekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi Avrupa Birliğı Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistikî veri tabanı oluşturulması amacıyla ÷lke genelinde İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması tanımlanmıştır. Bu sınıflamaya göre istatistikî açıdan Türkiye 12 Düzyey 1 Bölgesi ve 26 Düzyey 2 Bölgesine ayrılmıştır. Bu ayırım bir idari sınıflama olmayıp istatistikî bir sınıflamadır. 5449 sayılı Kanun gereğince Kalkınma Ajansları Düzyey 2 Bölgeleri esas alınarak kurulmaktadır. Kuzeydoğı Anadolu Kalkınma Ajansı, TRA1 (Erzurum, Erzincan ve Bayburt) Düzyey 2 Bölgesinde, merkezi Erzurum olmak üzere kurulmuştur ve görev alanı Erzurum, Erzincan ve Bayburt illerinden oluşmaktadır.		
2	Kuzeydoğı Anadolu Kalkınma Ajansı devlet kurumu mu? Hangi bakanlığa bağılı?	Kalkınma Ajansları 5449 sayılı Kanuna dayanılarak 22.11.2008 tarih ve 27062 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 10.11.2008 tarih ve 2008/14306 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuş bir kamu tüzeli kişiliğidir. Devlet Planlama Teşkilatı Ajansların koordinasyonundan sorumlu olup Ajansımız herhangi bir Bakanlığın taşra teşkilatı konumunda değildir.		
3	Verilen mali desteklerin niteliğı ne olacaktır? Geri ödeme koşulları nelerdir?	Ajans, desteklenmesi uygun bulunan projelere, başvuru rehberlerinde belirtilen oranlarda mali destek sağlayacak ve bu destek "hibe" niteliğinde olacaktır. Ajans tarafından sağlanan bu desteğinin geri ödemesi olmayacaktır. Proje bütçesinin Ajanstan talep edilen miktarın dışında kalan kısmı, başvuru rehberlerinde belirtilen oranlarda eş finansman olarak Başvuru Sahibi veya ortakları tarafından karşılanmalıdır.	Başvuru Rehberi	1.3
4	Müşavir firmalardan destek alınması başvuru sahipleri için dezavantaj olacak mıdır? Proje hazırlama amacıyla müşavirlik hizmetleri giderleri uygun maliyet olarak kabul edilebilir mi?	Müşavir firmalardan destek alıp almamak Başvuru Sahiplerinin tercihi olup bu durum, projelerin değerlendirilmesi aşamasında herhangi bir avantaj veya dezavantaj sağlamayacaktır. Başvuru Sahibinin, projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi bütün programlar kapsamında zorunludur. Sözleşme esnasında ve uygulama sürecinde Ajansın muhatabı kesinlikle Başvuru Sahibi ve ortaklarıdır. Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmalarının maliyetleri uygun maliyet değildir. Ancak proje hazırlanması ve sunulmasını teşvik etmek amacıyla, yararlanıcılar tarafından bu kapsamda temin edilen desteklerden danışmanlık ve kırtasiye giderlerine ilişkin olanlar, faturalandırılmaları şartıyla proje uygun	Başvuru Rehberi	2.1.4

		maliyetlerinden sayılabilir ve talep edilen destek miktarının % 1'ini geçmemek üzere proje bütçesinde gösterilebilir. Bu desteğin sadece sözleşme imzalanarak uygulanan projelere verileceği unutulmamalıdır.		
5	Projeye yurt dışından ortak alabilir miyiz?	Proje ortakları Türk hukuk sistemine göre ilgili başvuru rehberinde belirtilen şartları sağlamalıdır. Buna göre ortak yabancı da olsa Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde kayıtlı merkezi ya da şubesi olmalıdır.	Başvuru Rehberi	2.1.2
6	Ortaklıklar kimler arasında kurulabilir?	Yürütülmekte olan programlar kapsamında ortaklar, Başvuru Rehberi Bolum 2.1.1'de belirtilen koşullardan "Ajansın faaliyet gösterdiği TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt) Düzey 2 Bölgesinde kayıtlı olmaları veya merkezinin ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması" dışında, Başvuru Sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamalıdır. Dolayısı ile bir program kapsamında uygun yasal statülere sahip farklı Başvuru Sahipleri aynı program kapsamında kendi aralarında muhtelif ortaklıklar tesis edebilirler. Bir ortağın başvuru sahibi ile aynı tür yasal statüde olması gerekli değildir. Ayrıca Başvuru Sahibi ve ortaklarının idari, teknik ve mali kapasitesi ile ortakların projeye dâhil edilme gerekçeleri ve sağlayacakları katkıları değerlendirme sürecinde puanlama açısından önemli olacaktır.	Başvuru Rehberi	2.1.2
7	.....sekinde bir proje fikrim var. Bunun konusu/faaliyetleri/ maliyetleri desteklenmek için uygun mudur?	Programlar ile ilgili uygunluk kriterleri Başvuru Rehberlerinde yer almaktadır. Bu kriterlerin sağlanması koşulu ile proje başvurusunda bulunabilirsiniz. Proje konusunun, hedef kitle ve nihai yararlanıcıların, ortakların, faaliyetlerin ve maliyetlerin gerekçelendirilmesi koşulu ile seçilmesinde Ajansın bir yönlendirmesi veya yaptırım uygulaması söz konusu değildir. Belirlenmiş ve Başvuru Rehberleri ile ilan edilmiş koşullar çerçevesinde projenin hazırlanması ve uygulanmasından Başvuru Sahibi ve varsa ortakları doğrudan sorumludur.	Başvuru Rehberi	2.1.1 2.1.2 2.1.3 2.1.4
8	Ajansa sunulacak proje konularının bir birine göre üstünlüğü olacak mıdır?	Ajansın yürütmekte olduğu programların amaç ve öncelikleri arasında kendi içinde bir öncelik sıralaması bulunmamaktadır. Değerlendirme sürecinde yapılan başvurunun öncelikle amaç, öncelik ve uygunluk kriterlerine uyup uymadığı değerlendirilecektir. Ardından projenin yürütülebilmesi için sahip olunan deneyim, teknik uzmanlık, yönetim kapasitesi ve finansman kaynakları ile diğer değerlendirme kriterleri puanlanacaktır. Dolayısı ile doğrudan proje konularının veya faaliyetlerin birbirine üstünlüğü değil; pek çok farklı kriterin değerlendirilmesi ve puanlanması gerçekleştirilecektir.	Başvuru Rehberi	2.3
9	Programlar kapsamında satın alınacak ekipman ve malzemeler için menşe kuralı var mıdır?	Hayır, herhangi bir menşe kısıtlaması yoktur.	Başvuru Rehberi	2.1.4

10	Alınacak malzemenin yurt içinden temin edilememesi durumunda uluslararası satın almalar nasıl gerçekleştirilecektir?	Satın almalar konusunda yurt içi veya yurt dışı alım ayrımı gözetilmemiştir. Yararlanıcıların tabii olacakları satın alma kuralları çerçevesinde yurt dışı alımları da gerçekleştirilebilir. Bu durumda alınacak malzemenin proje süresi içerisinde yararlanıcıya teslim edilmiş olması gerekmektedir.	Başvuru Rehberi	2.5
11	Programlar kapsamında satın alınacak mal ve hizmetler için KDV, ÖTV, harçlardan muafiyet var mıdır?	Hayır, programlara başvuranlara herhangi bir vergi muafiyeti tanınmamıştır. Programlar kapsamında salt sözleşmeye, teminatlara ve Ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler uygun olmayan maliyetler kapsamındadır. Proje sahibinin proje kapsamında yapacağı harcamalarda, KDV muafiyeti söz konusu değildir.	Başvuru Rehberi	2.1.4
12	Projelerin hazırlanması aşamasında Ajansın avans şeklinde bir desteği olabilir mi?	Değerlendirme ve seçim sürecinde başarılı bulunmamış, onaylanmamış, sözleşme imzalanmamış ve ödeme için gerekli koşulların yerine getirilmediği hiçbir durumda, Ajans hiçbir Başvuru Sahibine hiçbir ödeme yapmayacaktır.	Başvuru Rehberi	2.1.4
13	Projelerin erken sunulması ile son gün sunulması arasında fark olacak mıdır?	Son Başvuru anına kadar teslim alınan her bir proje teslim alındığı tarih, saat ve sıra numarasına göre kayıt ve kilit altına alınacak; zarfları kesinlikle açılmayacaktır. Değerlendirme süreci sonunda; başarı sıralaması ve bütçe kısıtı sebebiyle desteklenecek son projenin belirlenmesi esnasında; birden fazla proje aynı puanı almış ise son projenin belirlenmesinde, erken teslim edilen projeye öncelik tanınacaktır.	Başvuru Rehberi	2.3
14	Kurumumuz/ilçemiz/firmamız için danışman olarak Ajans uzmanlarından biri görevlendirilebilir mi?	Ajans, proje teklif çağrısı döneminde; şeffaflık, açıklık, tam rekabet koşullarının sağlanması amacıyla tüm potansiyel başvuru sahiplerine bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerini içeren teknik yardım hizmeti sağlar. Ajans personeli, teklif çağrılarında sunulacak herhangi bir projenin hazırlanmasında ve yürütülmesinde görev alamaz. Proje teklif çağrısı döneminde, bireysel istek üzerine veya sadece bir kurumun mensuplarıyla sınırlı bilgilendirme, eğitim ve danışmanlık faaliyeti yapılamaz.		
15	Projelerin formatı AB projeleri formatında mı olacak?	Proje formatı Başvuru Rehberlerinin ekinde yer almaktadır. Proje sahipleri bu formata uygun bir şekilde projelerini hazırlayacak ve sunacaklardır.	Başvuru Rehberi	2.2
16	İzleme faaliyetleri hangi sıklıkla ve ne şekilde yapılacaktır?	Yararlanıcılar, uygulama sürecinde, projede kaydedilen ilerleme ve gerçekleştirmeleri içeren raporlar sunmak zorundadır. Bunlar; sözleşmede belirtilen dönemlerde sunulacak yararlanıcı beyan raporları, ara raporlar ve proje faaliyetlerinin tamamlanmasını takiben sunulacak nihai rapor ile nihai rapor sonrasındaki üç yıl boyunca projenin etkilerinin değerlendirilebilmesi amacıyla periyodik olarak sunulacak proje sonrası değerlendirme raporundan oluşmaktadır. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan	Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzu	2.1.1.7.3

		<p>ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir. Ajans, bu rapor ve harcamaların onaylarında, yaptığı izleme ziyaretleri sonuçlarını dikkate alır.</p> <p>Desteklenen proje kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekânlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.</p> <p>Ajansın desteklediği proje ve faaliyetlerin izlenmesi amacıyla kullanılacak araçlar, izleme sisteminde yer alan birimler ve bunların görevleri, izleme süreci ve sistemin işleyişine ilişkin diğer usul ve esaslar, DPT'nin yayınlacağı Destek Yönetimi Kılavuzunda belirlenir. Ajans, izleme bilgi sistemini de kullanarak, program ve proje düzeyinde gerekli risk analizlerini sürekli yapar. İzleme, ödeme ve denetim faaliyetlerini bu analizlere göre yönetir, yönlendirir ve gerekli tedbirleri alır.</p>		
17	Sözleşme sonrası Ajans ile bir ihtilaf halinde sözleşmede imzası bulunan gerçek kişi mi temsil ettiği kurum mu sorumlu tutulacaktır?	Projenin uygulanması esnasında bir ihtilaf çıkması halinde, Ajansın muhatabı Başvuru Sahibi ve varsa proje kapsamındaki ortaklarıdır. Proje kapsamında görevlendirilen kişiler ise kendilerini görevlendiren mercie karşı sorumlu olacaklardır.	Başvuru Rehberi	2.1.1
18	Sözleşme imzalanmasından sonra proje uygulamasında sorun yaşanırsa, verilen mali destekler için ne gibi müeyyideler uygulanacaktır?	Ön ödeme haricinde, Ajans tarafından yapılacak bütün ödemeler hakediş esasına göre yapılacaktır. Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi ve/veya taahhüt edilen hedeflerin yerine getirilememesi halinde; Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir. <p>Ayrıca desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekânlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.</p> <p>Yararlanıcı, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemeleri, Ajansın gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle mülkiyetini başkasına devredemez, rehin ve teminat olarak gösteremez, projede tanımlanan iş dışında başka bir iş için kullanamaz. Yukarıdaki durumlar için gerekli olan hallerde destek miktarının üç katı tutarında Ajansa tazminat ödeyeceği</p>	Başvuru Rehberi	2.5

		hususlu sözleşmede yer alır.		
19	Bir proje konusunun Ajansın öncelik alanları içine girip girmediğini nasıl tespit edebiliriz?	2010 yılı Mali Destek Programları kapsamında sunulacak projelerin konusu, Ajans tarafından yürütülmekte olan programın amaç ve önceliklerine uygun olmak zorundadır. Ayrıca; Proje konusunun ticaret siciline kayıtlı işgal alanları içerisinde olması/görev ve yetki alanı içerisinde bulunması gereklidir. Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) Başvuru Sahibinin doğrudan sorumlu olması sebebiyle, proje konusunun hem işgal/görev alanları içinde olması; hem de Ajans'ın amaç ve öncelik alanları ile uygun olduğunu tespit etmek ve bunu Başvuru Formunun ilgili bölümünde gerekçelendirmek, Başvuru Sahibinin yükümlülüğüdür.	Başvuru Rehberi	1.2
20	Eş finansman tutarı, çek ve senet türü ödeme araçları ile karşılanabilir mi?	Hayır. Desteklenmesi kararlaştırılan projelerle ilgili Ajans desteği ve es-finance, Ajans tarafından belirlenecek ve sözleşmede belirtilecek banka nezdinde proje sahibi adına, projeye özel olarak açılacak banka hesabına yatırılacaktır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek harcamalar bu banka hesabından transfer yoluyla yapılacaktır. Ayrıca proje kapsamında yapılacak her türlü ödeme, proje uygulama suresi içerisinde gerçekleştirilmiş olmalıdır.	Başvuru Rehberi	1.3
21	Yararlanıcı eş-finance karşılığı olan tutarın tamamını tek seferde proje hesabına aktarmak zorunda mıdır? Proje hesabı üzerinde bloke olacak mıdır?	Desteklenecek her bir projeye özel bir banka hesabı açılacaktır. Yararlanıcı kendisi tarafından sağlanacak olan eş finansman karşılığı tutarı bu hesaba yatırır ve proje harcamalarını proje hesabından transfer ederek yapar. Ancak eş-finance tamamını tek seferde proje hesabına yatırmak zorunda değildir. Proje hesabından yapacağı ödeme öncesinde; proje hesabında yeterli mali kaynak bulunmasını temin etmesi yeterli olacaktır. Proje hesabı üzerinde bloke olmayacak ancak proje hesabı Ajansın yetkilendirilmiş personeli tarafından yakından ve kesintisiz takip edilebilecektir.	Başvuru Rehberi	2.5
22	Proje kapsamında leasing ve benzeri bir finansman aracı kullanılabilir mi?	Başvuru Sahibi ve Ortakları, eş-finance tamamını kendi öz kaynaklarından karşılayabilecekleri gibi; kredi, leasing vb finansman yolu ile de temin edebilirler. Leasing işlemi yapılması durumunda; leasing işlemine konu olan taşınır/taşınmaz malın mülkiyetinin, proje uygulama suresi içerisinde Başvuru Sahibine geçmesi gerekmektedir. Dolayısı ile proje uygulama süresinden daha uzun vadeli Leasing yapılması uygun olmayacaktır.	Başvuru Rehberi	2.5
23	Teminatlar sadece nakit olarak mı kabul edilmektedir? Gayrimenkul teminatı geçerli midir?	Kâr amacı güden gerçek ve tüzel kişiler ve/veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından, her bir proje için sözleşmede öngörülen destek miktarının %10'u kadar teminat alınır. Ajans tarafından teminat olarak kabul edilebilecek değerler şunlardır: a) Tedavüldeki Türk parası, b) Bankalar veya katılım bankaları tarafından verilen teminat mektupları,	Başvuru Rehberi	2.5

		<p>c) Ajansın Kredi Garanti Fonu ile protokol imzaladığı hallerde; Kredi Garanti Fonu tarafından verilen teminatlar,</p> <p>Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir. Karma değerlerden oluşan teminatlar, Ajans tarafından kabul edilebilir. Ancak gayrimenkul teminatı kabul edilmemektedir.</p>		
24	<p>Projemizin uygulanması için gerekli olan izin ve ruhsatlardan birisinin işlemleri, prosedürün uzunluğu veya askı süresi nedeniyle sözleşme tarihi itibarıyla neticelenmiş olmuyor. Bu durumda mali destek başvurusu yapılabilir miyiz?</p>	<p>Projenin hazırlık ve uygulama safhasından doğrudan sorumlu olan Başvuru Sahibi ve varsa Ortakları, projenin uygulanabilmesi için ilgili mevzuat gereğince resmi makamlardan alınması gerekli olan her türlü ÇED raporu, inşaat ruhsatı, sağlık ruhsatı, üretim izni, yapı kullanma izni gibi belge ve izinler ve küçük ölçekli yapım işlerinde teknik projeler ve keşif özetleri (malzeme, metraj, keşif listesi vb.) gibi belgeleri sözleşme tarihine kadar hazır etmeleri gerekmektedir. Sonuçların açıklanmasından sonra, başarılı bulunan proje sahiplerine yapılacak sözleşmeye davet bildirimine, en fazla 10 gün içerisinde gerekli belgelerin tamamı tedarik edilmiş olarak icabet edilmediği takdirde; Başvuru Sahibi sözleşmeden feragat etmiş sayılacak ve eksik belgelerin temini için kesinlikle ilave süre verilmeyecektir.</p>	Başvuru Rehberi	2.2.1 2.5
25	<p>Başvuru Sahibinin yürüttüğü projesi kapsamında yeni bir sistem geliştirmesi durumunda bu sistemin telif ve patent hakkı ne olacaktır?</p>	<p>Programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti (fikri mülkiyet hakları da dahil olmak üzere) yararlanıcıya aittir. Ancak destek için başvurusu yapılan projeler, Ajans tarafından her zaman eğitim amaçlı olarak ve sahibinin ayrıca muvafakati aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmeyecektir.</p> <p>Bununla beraber yararlanıcı, Ajansın gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın; projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle; sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin mülkiyetini başkasına devredemez; söz konusu malzemeleri rehin ve teminat olarak gösteremez; TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt) Düzey 2 Bölgesi dışına çıkaramaz ve projede tanımlanan iş dışında başka bir iş için kullanamaz.</p>	Başvuru Rehberi	2.5
26	<p>Mevcut yürüyen bir yatırım için destek sağlanabilir mi?</p>	<p>Kural olarak mali destek programları kapsamında başvurusu yapılacak olan bütün projelerde yürütülecek faaliyetlerin, gerçekleştirilecek maliyetlerin, satın alınacak makine, teçhizat ve ekipmanların, inşa edilecek bütün binaların, yapılacak bütün tadilat ve yapım işlerinin uygunluğu için piyasa fiyatlarına uygun olmaları ve projenin uygulanabilmesi için mutlaka gerekli olmaları koşulu yanında 'yeni' olmaları gerekmektedir. Ayrıca faaliyetlerin ve maliyetlerin sözleşme imzalanması sonrasında ve desteklenecek proje kapsamında gerçekleştirilmesi zorunludur.</p>	Başvuru Rehberi	2.1.4

		Dolayısı ile projelerin hazırlanması esnasında sözleşme tarihinin bir başlangıç anı olarak düşünülmesi yerinde olacaktır. Buna göre bütün faaliyetler ve bütün maliyetler sözleşme tarihi sonrasında gerçekleştirilmiş olmalıdır. Devam eden projeler, faaliyetler, inşaat ve yapım işleri ile sözleşme tarihi öncesinde gerçekleştirilmiş harcamalar uygun olarak değerlendirilmeyecektir.		
27	Kalkınma Ajansları Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin yerini mi alacaktır?	Kalkınma Ajansları 5449 sayılı Kanuna ve ilgili ikincil düzenlemelere göre faaliyet göstermektedirler. Bu kapsamda MFİB veya başka bir kurumun yerini alması söz konusu değildir. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından ilan edilen teklif çağrısı kapsamında tüm iş ve işlemler Ajans tarafından gerçekleştirilecektir.		
28	Kimler bağımsız değerlendirici olarak görevlendirilecektir?	Proje tekliflerini, Başvuru Rehberlerinde belirtilen esaslara göre teknik, ekonomik, sosyal ve mali açıdan değerlendirmek üzere, en az 4 yıllık yüksek öğrenim mezunu ve alanında en az beş yıllık uzmanlık ve tecrübe birikimi olan, yükseköğretim kurumları öğretim elemanları ile kamu kurum ve kuruluşları personelinden ajans tarafından uygun bulunanların ilgili kurumlarca görevlendirilmesi veya ajans tarafından diğer gerçek kişiler arasından hizmet alımı yoluyla seçilirler. Proje tekliflerini değerlendirmek amacıyla bağımsız değerlendirici görevlendirileceği ve bağımsız değerlendiricilerde aranacak özellikler www.kudaka.org.tr adresinde ilan yoluyla duyurulmaktadır.	Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği	Madde 19
29	Eş finansman ne demektir? Nasıl karşılanabilir?	Eş finansman, Ajans tarafından desteklenen proje veya faaliyetlerde harcanmak üzere, yararlanıcı tarafından sağlanması taahhüt edilen nakdi katkıyı ifade etmekte olup yararlanıcılar, kendilerinin karşılamak zorunda oldukları eş finansman tutarını, banka ya da finans kuruluşlarından kredi yoluyla temin edebilirler. Böyle bir durumda, alınan kredilere karşılık projede alınan ekipmanlar rehin olarak gösterilmemelidir.	Başvuru Rehberi	1.3
30	Başka bir makama hibe için sunulan ve henüz değerlendirmesi devam edilen bir proje, Ajans'a sunulabilir mi?	Başvuru koşullarının taşınması halinde başvuru yapılabilir ancak daha evvel başvuru kurumdan mali destek almaya hak kazanılıp sözleşme altına alındığı takdirde aynı proje Ajans'tan mali destek alamaz.	Başvuru Rehberi	2.1.3
31	İştirakçiler ve ortaklar arasındaki farklar nelerdir?	İştirakçi, başvuranlar ve ortakları yönünden aranan uygunluk kriterlerini taşımak zorunda olmayan, desteğe konu projenin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan fayda veya menfaat elde etmeyen, projenin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla projenin gerçekleştirilmesine katkıda bulunan gerçek veya tüzel kişilerdir. İştirakçiler, projede sponsorluk, teknik destek sağlama gibi roller üstlenirler. İştirakçilerin yaptıkları harcamalar uygun maliyet olarak kabul edilmez. Ortak ise desteğe konu projenin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda	Başvuru Rehberi	2.1.2

		veya menfaat temin eden gerçek veya tüzel kişilerdir. Ortakların, başvurucular yönünden aranan kriterleri karşılamaları gerekir. Ortaklar tarafından yapılan proje kapsamındaki masraflar, başvuru tarafından yapılmış gibi uygun maliyet olarak kabul edilmektedir.		
32	Tarım Turizm Sanayi Mali Destek Programına başvurabilen STK'lar KOBİ Mali Destek Programına da başvurabilecekler mi?	KOBİ Mali Destek Programına başvurabilecek olan proje sahipleri 18 Kasım 2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik" kapsamında tarif edilen KOBİ tanımına uymalıdır.	Başvuru Rehberi	2.1.1
33	Daha önce çeşitli kuruluşlardan projelerine hibe desteği almış ve projelerini tamamlamış kurum/kuruluş veya işletmeler Ajansınızın Mali Destek Programlarına başvuru yapabilir mi?	Söz konusu kurum/kuruluş veya işletmeler Ajansımızın Mali Destek Programlarına başvuru yapmalarının önünde bir engel bulunmamaktadır. Kâr amacı güden gerçek veya tüzel kişiler, son üç yıl içerisinde ulusal ve uluslararası kaynaklardan aldıkları mali destek tutarları ile başvuru yapmış oldukları ve yanıt beledikleri mali destekleri, Başvuru Formu'nda belirtmek zorundadırlar. Başka kaynaklardan desteklenen aynı proje ve/veya faaliyetler için Ajanstan destek sağlanamaz.	Başvuru Rehberi	2.1.3
34	Sunulacak olan projeler kapsamında binek aracı, traktör ve iş makinesi alımı uygun maliyet midir?	Projenin uygulanması için mutlaka gerekli olmaları koşulu ile binek aracı dışında ulaşım aracı (kamyonet, minibüs) satın alıma, piyasa fiyatlarına uygun olmaları ve projenin uygulanabilmesi için gerekli olmaları koşulu ile yeni ekipman satın alma maliyetleri uygun maliyettir. Karayolları Trafik Yönetmeliği'nde (Değişik bend: 11/04/2003 - 25076 S. R.G. Yön./1. Md) araç kavramı karayollarında kullanılabilen motorlu, motorsuz ve özel amaçlı taşıtlar ile iş makineleri ve lastik tekerlekli traktörlerin genel adı olarak tanımlanmıştır. Araçlara ilişkin tanımlar bölümünde açıklanmış olan "kamyonet ve minibüs" dışında hiçbir karayolları aracının proje kapsamında satın alınması uygun maliyet değildir.	Başvuru Rehberi	2.1.4

KOBİ MALİ DESTEK PROGRAMI

1	KOBİ tanımı kapsamında sadece mal üreten işletmeler mi proje sunabilir?	18 Kasım 2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik” kapsamında KOBİ olarak faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilerdir (250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hâsılatı ya da mali bilançosu 25 milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler). Sermayesinin veya oy haklarının %25’den fazlasının KOBİ kapsamında olmayan bir işletmeye ait olmaması şartını sağlayan işletmeler, başvuruda bulunabilirler.	Rehber	2.1.1
2	Ferdi başvurular uygun mu?	KOBİ tanımına uymaları ve başvuru sahiplerine ilişkin diğer koşulları sağlamaları halinde ferdi başvurular yapılabilir.	Rehber	2.1.1
3	KOBİ tanımına uygunluk ne şekilde kaybedilir?	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik gereğince hesaplarının kapanış tarihinde, işletme sınıfları ve KOBİ vasfı belirlenirken dikkate alınan kriterlerden herhangi birini, birbirini takip eden iki hesap Döneminde de kaybeden veya asan işletmeler sınıf değiştirir veya KOBİ vasfını kaybeder.	Rehber	2.1.1
4	Tüzel kişiliğin bölge dışında ve 3 aydan eski olması durumunda, bölge içine yeni şube açmasında da 3 ay koşulu aranmalı mıdır? (Başvuru sahibi ve ortaklarının uygunluğu)	KOBİ Mali Destek Programına başvuruda bulunacak Başvuru Sahiplerinin, Ajansın faaliyet gösterdiği TRA1 Düzey 2 Bölgesi’nde kayıtlı olması veya merkezi ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması yanında; teklif çağrısı ilan tarihinden (1 Eylül 2010) en az üç ay önce kurulmuş ve tescil edilmiş olması gerekmektedir. Merkezi en az üç ay önce bölge dışında kurulmuş olan işletmelerin bölgede açacakları şubeler için üç ay önce kurulmuş olma şartı aranmayacaktır.	Rehber	2.1.1
5	KOBİ’ler alacakları mali destek miktarını ne şekilde muhasebeleştirmelidirler?	Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun yayımladığı Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması (TMS 20) Hakkında 8 Sıra Nolu Tebliği ve ilgili mevzuat çerçevesinde Ajanstan temin edilen mali destekler muhasebeleştirecektir.		
6	Başvuru Sahibinin proje teklif çağrısı ilan tarihinden en az 3 ay önce kurulmuş olma şartı için hangi tarih esas alınacaktır?	Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı 2010 Yılı Mali Destek programları kapsamında proje teklif çağrısı ilanına 1 Eylül 2010 tarihinde çıkmıştır. Buna göre tescil edilme tarihi açısından 1 Eylül 2010 esas alınarak Başvuru Sahibinin bu tarihten 3 ay (1 Haziran 2010) önce kurulmuş olma şartı aranacaktır.	Rehber	2.1.1
7	Tescil süresi koşulunu sağlayan bir firma başvuru süresi içerisinde hisse devri, yeni ortak alımı, iştiğal alanı değişikliği gibi değişiklikler sonrasında programlardan yararlanabilir mi?	Başvuru Sahibi olabilecek bir tüzel kişilik, haklarını yetkili organları/kişiler eliyle kullanmaktadır. TRA1/10/KOBİ/01 referans numaralı mali destek programı kapsamında, proje konusunun Başvuru Sahibinin görev ve yetki alanı içerisinde bulunması zorunludur. KOBİ Mali Destek Programına başvuru yapmak isteyen bir KOBİ, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 300. Maddesi ve 5174 Sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 10. Maddesi gereğince; tescil ve	Rehber	2.1.1

		ilanı gerektiren değişiklikleri Ticaret Sicili Memurluğuna tescil ettirmesi, ilgili odaya bildirmesi ve tüzel kişiliğinin kesintisiz olarak devam etmesi koşulu ile sermaye artırımı, unvan değişikliği, iştigal konusuna ilave, adres değişikliği, hisse devri, yetki süre uzatımı gibi konularda, proje başvuru tarihine kadar değişiklik yapması halinde başvuruda bulunabilir. Başvuru sonrasında meydana gelecek değişikliklerin de derhal Ajansa bildirilmesi gerekmektedir.		
8	Şirket ortaklarından bir veya birkaç tanesi aynı olan farklı firmalar proje başvurusunda bulunabilirler mi?	TRA1/10/KOBİ/01 referans numaralı Mali Destek Programı kapsamında Başvuru Sahibinin öncelikle KOBİ niteliğinde gerçek veya tüzel kişi olması gerekmektedir. Başvuru Sahibinin tüzel kişilik olduğu durumda, firma ortakları veya firma müdürü değil tüzel kişiliğin kendisi Başvuru Sahibidir ve yetkili kişiler eli ile tüzel kişiliğin temsil edilmesi gerekir. Dolayısı ile Başvuru Sahibinin uygunluğu değerlendirilirken ortaklar değil, tüzel kişilik esas alınacaktır.	Rehber	2.1.2
9	Bir şirketin “franchise” statüsündeki bayii olarak başvuru yapabilir miyiz?	Franchise verenin (sistemin ve markanın haklarına sahip olan ve franchise anlaşması ile bu hakları üçüncü yatırımcılara kullandıran kişi veya kuruluş) Türk Ticaret Kanununun 50nci maddesi kapsamında şubesi olmadığı için, Franchise alan (sistemin ve markanın belli bir satış hizmet noktası ve/veya bölgesi için haklarını anlaşma ile alarak uygulayan bağımsız yatırımcı) kendi adına Başvuru Sahibi olabilir.	Rehber	2.1.1
10	KOBİ kriterlerine uygunluk için esas alınacak çalışan sayısı bölgedeki şubeninki midir yoksa toplam çalışan sayısı mıdır?	Şubenin kar ve zararı merkeze aittir. Şube aracılığıyla elde edilen hakların ve üstlenilen borçların sahibi de işletmenin kendisidir. Dolayısı ile asıl gerçek/tüzel kişinin (merkezin) istihdam ettiği toplam çalışan sayısı KOBİ tanımına uygun olmalıdır.	Rehber	2.1.1
11	Değerlendirme tablosunda Mali Kapasite ve İşletme Kapasitesi için 20 puan öngörülmüştür ve başarılı projelerin bu bölümden en az 16 puan alması beklenmektedir. 3 ay önce kurulmuş bir işletmenin Mali Kapasitesi nasıl ölçülecektir?	İşletmelerin Mali Kapasiteleri başvuru sahibinin ve her bir ortak kuruluşun önceki mali yıla ait gelir tablosu ve bilançosunun onaylı nüshası, faaliyeti devam eden ve yeni kurulmuş işletmeler için cari yıla ait gelir tablosu ve bilançosu veya işletme hesap özeti ve İş Planı incelenerek ölçülecektir. Onaylanmış nüshalar bağımsız bir denetim şirketi/ yeminli mali müşavir/ serbest muhasebeci mali müşavir veya vergi dairesi tarafından onaylanmış olmalıdır.	Rehber	2.2.1 2.3
12	KOBİ Mali Destek Programı Başvuru Rehberi’nde “Atıl vaziyette bulunan kanatlı hayvan ve su ürünleri işletmelerinin yeniden hayata geçirilmesine yönelik projeler” örnek proje konusu olarak verilmiştir. Diğer atıl durumda olan tarımsal	Mali Destek Programlarının amacına katkıda bulunacak ve programın önceliklerinden en az birinin kapsamına giren projeler uygun kabul edilebilecektir. 2.1.3 bölümünde verilmiş olan proje konuları başvuru sahiplerine örnek olmaları amacıyla sunulmuş olup, desteklenecek projeler bu örneklerle sınırlı değildir.	Rehber	2.1.3

	işletmeler de program kapsamına girmekte midir? (Programın amaçları ve öncelikleri)			
13	Sunulacak olan projeler kapsamında arazi veya bina alımı uygun maliyet midir?	Başvuru rehberlerinin 2.1.4 “Maliyetlerin Uygunlu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler” bölümünde belirtildiği gibi arazi ve bina alımları uygun olmayan maliyetler içerisinde dir.	Rehber	2.1.4
14	Mali destek Programlarınıza en fazla kaç başvuru yapabiliriz? Bunlardan kaç tanesine destek alabiliriz.	Bir başvuru sahibi aynı takvim yılı içerisindeki tüm proje teklif çağrılarını kapsamında, en fazla dört projesi için destek başvurusunda bulunabilir ve en fazla iki projesi için destek alabilir. Ancak, bir başvuru sahibinin KOBİ mali destek programı kapsamında alabileceği toplam destek miktarı 500.000 TL’den fazla olamaz.	Rehber	2.1.3

Tarım-Turizm-Sanayi Mali Destek Programı				
1	Köy muhtarlıkları proje başvurusu yapabilirler mi?	Tarım-Turizm-Sanayi Mali Destek Programı Başvuru Rehberi Bölüm 2.1.1 altında köy muhtarlıkları uygun başvuru sahipleri arasında sayılmamıştır . Dolayısıyla köy muhtarlıklarının başvuruları bu mali destek programı kapsamında değerlendirmeye alınmayacaktır.	Rehber	2.1.1
2	Tarımsal kalkınma kooperatifi olarak proje başvurusu yapabilir miyiz?	Tarımsal kalkınma kooperatifleri Başvuru rehberi Bölüm 2.1.1'de yer alan Başvuru Sahiplerinin uygunluk kriterlerine uymak ve Bölüm 2.2.1 'de yer alan başvuru sırasında sunulması gereken destekleyici belgeleri sunmak, kâr amacı gütmeyeni belgelendirmek ve diğer uygunluk kriterlerini sağlamak koşulu ile TRA1/10/TTS/01 referans numaralı programa başvuru yapabilir.	Rehber	2.1.1
3	Kalkınma kooperatifleri kâr amacı güden kuruluş olarak mı kabul edilir?	TRA1/10/TTS/01 referans numaralı program kapsamında proje başvurusunda bulunabilecek kâr amacı olmayan tarımsal amaçlı kooperatifler uygun başvuru sahibi olabilmek için tüzüklerinde/kuruluş sözleşmelerinde kesinlikle kâr amacı gütmeyen olduklarını göstermeli veya Genel Kurul kararı ile kârın gelecekteki beş yıl boyunca hissedarlara dağıtılmayacağını taahhüt etmelidirler.	Rehber	2.1.1
4	Tarım Satış Kooperatifimiz üyelerine kâr payı dağıtmamaktadır, ancak kooperatifimizin tüzüğünde "yıllık gelir gider farkından belirli bir kısmın risturn olarak ayrılması ve kooperatifle yaptıkları işlemler esas alınarak ortaklara (kooperatif üyelerine) dağıtılması" şeklinde bir ifade kullanılmakta ve uygulanmaktadır. TRA1/10/TTS/01 referans nolu program için Başvuru Sahibi olabilir miyiz?	5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5inci maddesinin (i) numaralı bendi, Gelir Vergisi Kanunu'nun 75inci maddesinin 2nci bendi ve 03/04/2007 tarih ve 26482 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin 5.11. bölümü gereğince "tüketim, üretim ve kredi kooperatiflerinin ortakları için hesapladıkları risturnlar ve kooperatiflerde, ortakların yönetim gideri karşılığı olarak ödedikleri tutarlardan harcanmayarak iade edilen kısımlar"ın ortaklara dağıtılması kar payı dağıtımı olmadığı için bu kapsamda yer alan ve Başvuru Rehberindeki diğer uygunluk kriterlerini sağlayan kooperatifler TRA1/10/TTS/01 referans numaralı program için Başvuru Sahibi olabilirler. Kâr amacı olmayan tarımsal amaçlı kooperatifler uygun başvuru sahibi olabilmek için tüzüklerinde/kuruluş sözleşmelerinde kesinlikle kâr amacı gütmeyen olduklarını göstermeli veya Genel Kurul kararı ile kârın gelecekteki beş yıl boyunca hissedarlara dağıtılmayacağını taahhüt etmelidirler.		
5	Başvuru yapmak isteyen kooperatifler için bir üye sayısı alt sınırı var mıdır?	Başvuru yapmak isteyen kooperatifler için bir üye sayısı alt sınırı yoktur .	Rehber	2.1.1
6	Merkezi bölge dışında olan bir sivil toplum kuruluşunun bölge içerisindeki şubesi olarak başvuru yapabilir miyiz?	Başvuru Sahibi kurum/kuruluş/şirketin merkezidir. Başvuru esnasında sunulacak olan "Başvuru Sahibinin Yönetim Organının, belgeleri imzalama yetkisi olan kişi (ler)i de belirtir şekilde söz konusu projeyi uygulamak için aldığı karar" içinde bölge yer alan resmi şubesindeki bir görevli yetkili olarak tanımlanabilir ve başvuru sahibi söz konusu kurum/kuruluş/şirket merkezi olmak üzere proje	Rehber	2.1.1

		başvurusu ve uygulaması yapılabilir.		
7	Tarım-Turizm-Sanayi Mali Destek Programına başvuruda bulunabilmek için 3 ay önce kurulmuş olmak şartı var mıdır?	Tarım-Turizm-Sanayi Mali Destek Programına başvuruda bulunabilmek için 3 ay önce kurulmuş olmak şartı aranmamaktadır.	Rehber	2.1.1